

Załącznik do uchwały Nr IV/30/2011
Rady Miejskiej Białogardu
z dnia 9 lutego 2011 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
5. Uchwała Nr XXV/220/04 Rady Miejskiej Białogardu z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004 – 2014.

II. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice są wzorem do naśladowania przez dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiło się nie wiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a także w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy przemocy w rodzinie są jednoznaczne nie pozostawiające żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 06.06.1997r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co jest normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Prawie 70% sytuacji przemocy zachodzi w rodzinach, gdzie istnieje problem alkoholowy.

Rodzaje przemocy:

-przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.

- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych

poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

-przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych

pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia

pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

III. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

a) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,

c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

f) utworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie,
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- c) zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- d) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym.

Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy,
- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy,
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

IV. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności do pomocy, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.
3. zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Cele te będą realizowane przez:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska
2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocy
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
4. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Lp	Zadanie	Opis zadania	Realizatorzy
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie -Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku -Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie -Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach -Rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym -Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie -Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy -Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań 	<ul style="list-style-type: none"> .-Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego -Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego
2.	Ochrona ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -Współpraca z instytucjami i organizacjami prowadzącymi OIK, SOW, domy samotnej matki -Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk -Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy -Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> .-Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego -Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego .-MOPS
3.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> -Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności -Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> .-Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego -Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego .-MOPS
4.	Działalność Punktu Konsultacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> -Praca w zakresie diagnozy i pomocy psychospołecznej, prawnej -Tworzenie warunków dla kontynuacji działalności Samopomocowej Grupy Wsparcia dla Ofiar Przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> .-MOPS

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne pozostające w dyspozycji podmiotów wchodzących w skład Zespołu poprzez swoich przedstawicieli.